

فهرست مطالب

- پیشگفتار ویراستار ۵
- بخش ۱. عوامل منجر به تغییر بیمار در روان‌کاوی ۱۱
۱. عوامل درمان بر اساس آرای زیگموند فروید و نقد من ۱۳
۲. روان‌رنجوری‌های خوش‌خیم و بدخیم - همراه با پرونده ۲۳
- یک بیمار روان‌رنجور خوش‌خیم ۲۳
۳. عوامل سرشتی و سایر عوامل در درمان ۳۷
- بخش ۲. جنبه‌های درمانی روان‌کاوی ۵۱
۴. روان‌کاوی چیست؟ ۵۳
۵. پیش‌شرط‌های درمانی ۸۷
۶. عوامل منتهی به تأثیر درمانی ۱۱۵
۷. در باره رابطه درمانی ۱۲۳
۸. کارکردها و شیوه‌های فرآیند روان‌کاوی ۱۴۱
۹. کریستین: یک شرح حال با اشاراتی در باره شیوه درمانی و درک رویاها ۱۶۷
۱۰. شیوه‌های خاص برای معالجه روان‌رنجورهای شخصیتی مدرن ۲۲۱
۱۱. «تکنیک» روان‌کاوانه - یا، هنر گوش دادن ۲۶۳
- کتابشناسی ۲۶۷
- نمایه ۲۷۵

پیشگفتار ویراستار

اریک فروم به عنوان یک درمانگر برای اغلب مردم فرد شناخته شده‌ای است. او بیش از ۵۰ سال به روان‌کاوی اشتغال داشت و بیش از ۴۰ سال در مؤسسات تعلیم و تربیت روان‌کاوی نیویورک و مکزیکوسیتی به عنوان مدرس، مدیر و سخنران دانشگاهی فعالیت کرد. تمام افرادی که در زمینه روان‌کاوی فعالیت می‌کردند، شور و بی‌قراری او را به عنوان یک جوینده حقیقت و مصاحبی دقیق و منقد و نیز توانایی فوق‌العاده او را برای همدلی، آشنایی و آمادگی برای ایجاد ارتباط سریع با دیگران احساس کرده‌اند.

هر چند فروم همواره طرح‌های جدیدی داشت که بنویسد و شیوه درمانی ویژه خود را نیز تألیف می‌کرد، لیکن طرح‌های او هرگز به‌درستی درک نشدند، از این‌رو گزارش‌هایی که درباره نحوه تعامل او با بیمارانی که در مقابل او و روان‌کاوان یا همکارانش می‌نشستند، از ارزش‌های پایداری برخوردار هستند. مهم‌تر از همه، باید به این آثار اشاره کرد:

آر. یو. آکرت^۱، جی. چرزانوسکی^۲، آر. ام. کراولی^۳، دی. ال‌کین^۴، ال. اپستین^۵، آ. اچ. فاینر^۶، آ. گورویچ^۷، آ. گری^۸، ام. هورنی اکارت^۹، جی. اس.

-
1. R. U. Akeret (1975)
 2. G. Chrzanowski (1993, 1977)
 3. R. M. Crowley (1981)
 4. D. Elkin (1981)
 5. L. Epstien (1975)
 6. A. H. Feiner (1975)
 7. A. Gourevitch (1981)
 8. A. Grey (1993, 1992)
 9. M. Horney Eckardt (1992, 1983, 1982, 1975)

عوامل درمان بر اساس آرای زیگموند فروید و نقد من

به هنگام صحبت درباره عوامل منجر به روان‌کاوی، به نظر من مهم‌ترین اثری که درباره این موضوع نوشته شده است، مقاله فروید درباره تحلیل، پایان‌پذیر و پایان‌ناپذیر (۱۹۳۷) و یکی از درخشان‌ترین مقاله‌های او و شاید بتوان گفت جسورانه‌ترین آنهاست، هر چند فروید در هیچ‌یک از دیگر آثارش هم از جسارت کم نمی‌آورد. این مقاله اندکی قبل از مرگ فروید نوشته شده و به عبارتی آخرین جمع‌بندی او درباره تأثیر روان‌کاوی است. من در ابتدا به اجمال آرای اصلی او را در این مقاله بیان می‌کنم و سپس در بخش اصلی این سخنرانی، سعی خواهم کرد آنها را تفسیر کنم و احتمالاً پیشنهادهایی را در ارتباط با آنها مطرح سازم.

قبل از هر چیز، نکته جالب در این مقاله آن است که فروید نظریه روان‌کاوی‌ای را بیان می‌کند که از نخستین روزهای طرح آن چندان

تغییری نکرده است. مفهوم مد نظر او از روان رنجوری این است که روان رنجوری تعارض بین غریزه و خود (نفس) است و در این کشمکش، یا نفس آن قدرها قوی نیست و یا غرایز، فوق العاده نیرومند هستند، ولی در هر حال، قدرت نفس هم نامحدود نیست و نمی تواند در برابر هجوم نیروهای غریزی تاب بیاورد و در نتیجه، روان رنجوری پدید می آید. این مفهوم در خط و ادامه نظریه اولیه اوست و فروید بی آنکه خواسته باشد، جرح و تعدیلی در آن به وجود آورد، جوهره اصلی نظریه خود را بیان کرده است. در مطالبی که در پی خواهد آمد، درخواستیم یافت که روان کاوی چگونه می تواند خود (نفس) را که در کودکی، بسیار ضعیف است، تقویت کند و به او این توانایی و قدرت را بدهد که با نیروهای غریزی کنار بیاید.

ثانیاً می خواهیم ببینیم که از نظر فروید، درمان چیست؟ او این موضوع را بسیار واضح بیان می کند و من آن را عیناً از کتاب تحلیل: پایان پذیر و پایان ناپذیر (چاپ ۱۹۳۷، جلد ۲۳، ص ۲۱۹) نقل می کنم: «در ابتدا بیمار» - به هنگامی که از درمان صحبت می کنیم - «دیگر از علائم [قبلی] بیماری خود رنج نمی برد و بر نگرانی ها و موانع ذهنی خود غلبه می کند.» در اینجا نکته بسیار مهم دیگری مطرح می شود. فروید تصور نمی کند که با از بین بردن علائم بیماری، خود آن بیماری هم درمان می شود. تحلیل گر فقط زمانی می تواند اطمینان پیدا کند که بیماری درمان شده و علائم قبلی تکرار نخواهند شد که متقاعد شود از محتویات ناخودآگاه ذهن بیمار، به اندازه کافی به سطح خودآگاه او آمده و به همین دلیل علائم بیماری از بین رفته اند [البته در چهارچوب نظری]. در واقع فروید در اینجا از «رام کردن غرایز» سخن می گوید (همان، ص ۲۲). بنا به گفته فروید، فرآیند روان کاوی، در واقع رام کردن